

Zitting 1980–1981

16 847

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Niger inzake de tewerkstelling van Nederlandse vrijwilligers; Niamey, 11 februari 1981

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 9 juni 1981. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 9 juli 1981.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 4 juni 1981

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 11 februari 1981 te Niamey tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Niger inzake de tewerkstelling van Nederlandse vrijwilligers (Trb. 1981, 52).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
A. A. M. van Agt

TOELICHTENDE NOTA

Inleiding

In het kader van een algemene herziening van het concentratielandenbeleid met betrekking tot de inzet van vrijwilligers besloot het bestuur van de Stichting Nederlandse Vrijwilligers (SNV) in maart 1977 speciale aandacht aan het Sahelland Niger – de Republiek Niger – te gaan wijden. Nadat enig vooronderzoek was verricht, werd besloten tot de plaatsing van een SNV-veldvertegenwoordiger in de hoofdstad Niamey. Deze vertegenwoordiger kreeg als opdracht mee het bevorderen van de inzet van vrijwilligers in Niger onder de gebruikelijke criteria en procedures. Al snel bleek dat de regering van Niger geïnteresseerd was in het soort mankracht dat doorgaans door de SNV kan worden geleverd. Gedurende de eerste twee jaar van het verblijf van de SNV-veldstafvertegenwoordiger werd door de Nigerese autoriteiten en door enkele particuliere organisaties (de laatste met instemming van de autoriteiten) een dertigtal vrijwilligers aangevraagd. Naar SNV-standaarden is dit een hoog aantal. Op enkele uitzonderingen na keurde het bestuur van de SNV de aanvragen goed.

Het aantal SNV-vrijwilligers in Niger belooft thans een 25 personen. Hierom en ook met het uitzicht op het oplopen van het aantal vrijwilligers tot 30 à 35 personen lijkt het nodig om aan de aanwezigheid van de SNV-vrijwilligers in Niger de gebruikelijke juridische grondslag te verschaffen. De onderhavige overeenkomst beoogt deze grondslag te geven.

De overeenkomst

De overeenkomst met Niger wijkt inhoudelijk nauwelijks af van wat gebruikelijk is bij overeenkomsten op het terrein van de tewerkstelling van vrijwilligers. Alvorens in te gaan op de enkele artikelen van de overeenkomst waarover iets te zeggen valt, mogen ondergetekenden voor de goede orde verwijzen naar de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer behorende bij het wetsontwerp betreffende de goedkeuring van de vrijwilligersovereenkomst met Mali (kamerstuk 15 985, nr. 5). In die memorie van antwoord is ingegaan op diverse algemene en bijzondere vraagpunten die bij de vaste Commissie voor Ontwikkelingssamenwerking van de Tweede Kamer met betrekking tot de onderhavige soort overeenkomsten waren gerezen.

Artikel 6

Dit artikel bevat onder j de gebruikelijke vrijwaring tegen rechtsvervolgning ter zake van handelingen en uitspraken die de vrijwilliger doet bij het uitoefenen van zijn werkzaamheden. Ongebruikelijk is de toevoeging: «... mits dit handelen en gesproken of geschreven woord niet in strijd is met de goede zeden en de openbare orde». De toevoeging heeft niet veel inhoudelijke betekenis, en voor uitholling van de zaak ten principale behoeft o.i. niet gevreesd te worden. Bekend is dat Afrikaanse autoriteiten in het algemeen – en dat geldt stellig ook voor de Nigerese autoriteiten in het bijzonder – naar hedendaagse Nederlandse standaard gemeten nogal ouderwetse opvattingen koesteren op het terrein van de zedelijkheid. De vrijwilligers worden daar terdege op voorbereid, en van enig probleem op dit gebied is de SNV nog nooit iets gebleken, noch in Niger, noch elders. Politiek onwelgevallige uitspraken hebben in de SNV-geschiedenis ooit eens geleid tot een korstondig probleem in enkele andere landen. In Niger ontbreekt echter een «klimaat» waarin door Nigerezen en buitenlanders gepolitiseerd gedacht wordt vrijwel geheel.

Het militaire regime is bovendien populair bij de bevolking en onder die omstandigheden erkennen de vrijwilligers grif dat Nederlandse opvattingen inzake (on)gelijkheid en democratie nauwelijks toepasbaar zijn in Niger.

Artikel 7

Op het feit dat in sommige gevallen Nederland de huisvesting van de vrijwilligers voor eigen rekening moet nemen is in bovengenoemde memorie van antwoord met betrekking tot de overeenkomst met Mali al uitvoerig ingegaan. Ter zake moge daarnaar worden verwezen.

Artikel 8

De in artikel 8, derde lid, opgenomen bepaling dat geschillen met betrekking tot de uitleg of de uitvoering van de overeenkomst langs diplomatieke weg zullen worden afgewikkeld is nieuw. Zij is opgenomen op Nigerees verzoek, waartegen uiteraard van Nederlandse kant geen enkel bezwaar bestond.

Artikel 9

Artikel 9 is zodanig gerefigureerd dat eventuele veldstafmedewerkers die de Nigereese nationaliteit hebben of zich permanent in Niger hebben gevestigd, niet op dezelfde voorrechten aanspraken kunnen doen gelden als die welke volgens de bepalingen van de overeenkomst voor de Nederlandse veldstafmedewerkers gelden.

Voor wat het Koninkrijk betreft, zal de overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. de Koning

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei